

Na podlagi in v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu (Ur. l. RS št. 43/11) ter v skladu s 77. členom Statuta Univerze v Ljubljani in 69. člena Pravil o organiziranosti in delovanju Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani, je Senat na svoji 38. seji, dne 19. 05. 2017 sprejel

LABORATORIJSKI RED UL FKKT

1 Območje veljavnosti

- 1.1 Laboratorijski red velja za laboratorije Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: UL FKKT).
- 1.2 Laboratorijski red morajo spoštovati in se po njem ravnati vsi, ki so v laboratoriju - zaposleni, študentje in obiskovalci (v nadaljevanju besedila: uporabniki).
- 1.3 Poleg Laboratorijskega reda morajo uporabniki upoštevati določila Izjave o varnosti z oceno tveganja, Požarnega reda, varnostnih listov ter pisna in ustna navodila za delo.

2 Definicije

Pojmi, uporabljeni v laboratorijskem redu imajo naslednji pomen:

- 2.1 **Nevarna dela v laboratoriju** so postopki in opravila, pri katerih lahko nastopi tveganje za izreden dogodek. Med nevarna dela v laboratoriju štejemo delo:
 - z nevarnimi ali neznanimi kemikalijami,
 - ki predstavlja tveganje zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom (izvzeti so dejavniki, uvrščeni v 1. varnostni razred),
 - pri povišanem oz. znižanem tlaku in/ali temperaturi,
 - z električno opremo pod napetostjo nad 1 kV,
 - z viri ionizirajočih sevanj,
 - z delovno opremo, ki predstavlja tveganja zaradi nezaščitenih gibljivih delov,
 - na višini.
- 2.2 **Nevarne kemikalije** so snovi in zmesi, ki imajo vsaj eno od nevarnih lastnosti: fizikalno-kemijske nevarnosti, nevarnosti za zdravje ali nevarnosti za okolje.
- 2.3 **Vodja laboratorija** je predstojnik katedre, predstojnik infrastrukturnega centra ali vodja programske skupine, ki ga imenuje dekan.
- 2.4 **Skrbnik laboratorija** je na UL FKKT redno zaposlen visokošolski učitelj, asistent ali samostojni strokovni delavec, ki ga imenuje vodja laboratorija.
- 2.5 **Nevaren odpadek** je odpadek, ki vsebuje nevarne snovi in je razvrščen v eno od skupin odpadkov, določenih v klasifikacijskem seznamu nevarnih odpadkov.
- 2.6 **Izreden dogodek** je vsak pojav, pri katerem nastane poškodba pri delu, obolenje, požar in/ali eksplozija, nenamerno sproščanje kemikalij, okvara na sredstvih za delo, materialna škoda ali nevarnost za okolje.

3 Splošna določila

- 3.1 Laboratorijski red mora biti v vsakem laboratoriju na vidnem mestu.
- 3.2 V laboratoriju mora biti delo organizirano in potekati tako, da je tveganje za nastanek izrednega dogodka na najnižji možni stopnji.
- 3.3 Zagotavljanje varnega laboratorijskega okolja je odgovornost vodstva fakultete, vodje laboratorija, skrbnika laboratorija, službe varstva pri delu, služb vzdrževanja in uporabnikov. Odgovornost za varno delo pa je v prvi vrsti na posamezniku, ki opravlja delo.
- 3.4 Kadarkoli se v laboratoriju izvajajo nevarna dela, morata biti prisotni vsaj dve osebi. Nevarna dela je dovoljeno izvajati ob prisotnosti osebe, ki pozna nevarnosti, zaščitne ukrepe in postopke ukrepanja v primeru izrednega dogodka.
- 3.5 Obratovalni čas laboratorijev je:
od ponedeljka do petka od 7.00 do 20.00 ure in v soboto od 8.00 do 12.00 ure.
- 3.6 Delo izven obratovalnega časa je dovoljeno le na podlagi pisnega dovoljenja vodje laboratorija. Dovoljenje se lahko izda samo redno ali pogodbeno zaposlenim na UL FKKT. Za zunanje izvajalce, ki opravljajo delo v laboratorijih UL FKKT, se izda dovoljenje v skladu s pogoji, navedenimi v pogodbi.
- 3.7 Izvajanje eksperimenta in/ali obratovanje delovne opreme s povečanim tveganjem izven delovnega časa je treba pred pričetkom prijaviti po postopku, napisanem v Prijavi obratovanja delovne opreme/izvajanja eksperimenta s povečanim tveganjem izven delovnega časa.
- 3.8 Poškodovanih aparatov in inventarja ni dovoljeno uporabljati. Vsako okvaro ali pomanjkljivost je treba takoj prijaviti skrbniku laboratorija.
- 3.9 Vnos hrane in pijače v laboratorij je prepovedan.
- 3.10 Dostopi do izhodov in električnih stikal morajo biti prosti, v skladu s predpisi.
- 3.11 Za vsak laboratorij se izdelava ocena tveganja po Kontrolniku za laboratorij. Dolžnost vsakega zaposlenega je, da se pred uporabo laboratorija seznanijo z oceno tveganja. Vodja laboratorija v sodelovanju s službo varstva pri delu obnavlja in dopolnjuje oceno tveganja, če se spremenijo razmere, ki lahko vplivajo na varnostno tveganje in zdravje uporabnikov laboratorija.
- 3.12 Za študentke in zaposlene, ki so noseče, so pred nedavnim rodile ali dojijo in delajo v laboratoriju je treba izdelati oceno tveganja v skladu s prilogo Izjave o varnosti z oceno tveganja.
- 3.13 Uporaba mobilnega telefona in ostalih multimedijskih naprav v laboratoriju je prepovedana, razen ob izrednih dogodkih ali v povezavi z laboratorijskim delom in za osebo, ki ima svoje delovno mesto v laboratoriju.
- 3.14 Dolgi lasje morajo biti speti.
- 3.15 Za čiščenje laboratorija je treba upoštevati Navodilo za varno delo pri čiščenju laboratorijev, ki je priloga Izjave o varnosti z oceno tveganja.
- 3.16 Po končanem delu v laboratoriju si je treba roke temeljito umiti. Ostale, nevarnim kemikalijam izpostavljene dele telesa, si umijemo po potrebi.

4 Osebna varovalna oprema

- 4.1 Vsi uporabniki morajo pri laboratorijskem delu nositi haljo in očala z zadostno stransko zaščito praviloma ves čas, razen če je v oceni tveganja za laboratorij določeno drugače.
- 4.2 Glede na vrsto dela mora uporabnik pri posameznih delih uporabljati osebno varovalno opremo, ki je predpisana v navodilih proizvajalcev, varnostnih listih, navodilih za delo, splošno priznanih pravilih, standardih in predpisih R Slovenije.
- 4.3 Halje, ki jo uporabljamo v laboratoriju, ni dovoljeno nositi v knjižnicah, predavalnicah, seminarskih sobah ali okrepčevalnicah, kot tudi ne izven prostorov fakultete.
- 4.4 Obutev mora varovati celotno stopalo in omogočati trden in varen korak. Prepovedana je uporaba natikačev, sandal in obutve z visoko peto.

5 Ravnanje s kemikalijami

- 5.1 Varnostni listi za vse komercialno dostopne nevarne kemikalije so na razpolago na intranetu ali internetu.
- 5.2 Pred uporabo nevarnih snovi mora biti uporabnik seznanjen z nevarnostmi in zaščitnimi ukrepi.
- 5.3 V laboratoriju je dovoljeno hraniti le minimalne potrebne količine kemikalij. Za vsak laboratorij je treba voditi evidenco kemikalij, ki jo obdobjno posodablja skrbnik laboratorija. Največja dovoljena embalažna enota je 2,5 L.
- 5.4 Kemikalije je treba hraniti v namenskih omarah in pri tem upoštevati nezdružljivost kemikalij. Vnetljive, jedke in strupene kemikalije je treba hraniti v namenskih omarah. Količina kemikalij v laboratoriju ne sme presegati kapacitet skladiščnih omar.
- 5.5 Prepovedano je hranjenje nevarnih kemikalij na pultih, odprtih policah in v digestoriju.
- 5.6 Prepovedano je hranjenje kemikalij v embalaži, namenjeni za živila.
- 5.7 Embalaža z nekomercialno kemikalijo ali vzorec mora biti označen tako, da je mogoča identifikacija (snov, koncentracija, uporabnik).
- 5.8 Rakotvorne, mutagene, akutno strupene snovi ter snovi strupene za razmnoževanje je treba hraniti zaklenjene oziroma na način, da so dostopne samo kvalificiranemu osebju. Vsakič jih je dovoljeno odmeriti le v količini, potrebni za posamezen eksperiment. Treba je voditi evidenco o uporabi (snov, količina, datum, uporabnik).
- 5.9 Delo z rakotvornimi ali mutagenimi snovi mora potekati v digestoriju.
- 5.10 Delo, pri katerem se lahko nevarne snovi sproščajo kot plin, hlapi, para, aerosol ali prah, je treba izvajati v digestoriju ali pod odsesovalno napo.
- 5.11 Pretakanje kemikalij mora potekati na način, da se prepreči razlitje kemikalij. V primeru razlitja je treba uporabiti ustrezna absorpcijska sredstva.
- 5.12 Transport kemikalij je dovoljen samo v zaprti embalaži z uporabo košare ali vozička.
- 5.13 Pipetiranje z usti je prepovedano. Pri pipetiranju je potrebno uporabljati ustrezne tehnične pripomočke.
- 5.14 Nakup in uporaba eksplozivne snovi in odprtega vira ionizirajočega sevanja sta dovoljena le ob predhodni pridobitvi dovoljenja pristojnega organa.
- 5.15 Delo z gensko spremenjenimi organizmi je dovoljeno le v zaprtem sistemu. Zaprti sistem za delo z gensko spremenjenimi organizmi mora biti predhodno vpisan v register pri pristojnem ministrstvu.

6 Delo s tehničnimi plini

- 6.1 V laboratoriju je dovoljena le uporaba tehničnega plina, za katerega je v laboratoriju odzerno mesto.
- 6.2 Za jeklenke s tehničnimi plini skrbi usposobljena oseba (skladiščnik za kemikalije in tehnične pline).
- 6.3 Uporaba plinov v manjših jeklenkah je dovoljena izključno v digestoriju in jih je po uporabi treba vrniti v skladišče plinov.
- 6.4 Pred uporabo tekočega dušika mora biti uporabnik seznanjen z nevarnostmi in zaščitnimi ukrepi.

7 Odpadki

- 7.1 Nevarne odpadke in steklovino ločujemo po vrstah in odlagamo v namenske posode.
- 7.2 Odpadnih kemikalij ni dovoljeno zlivati v odtok in odlagati v posode za komunalne odpadke.
- 7.3 Nevarne odpadke je treba predati skladiščniku za kemikalije in tehnične pline.

8000

8 Ravnanje ob izrednih dogodkih

- 8.1 Pred posredovanjem ob izrednem dogodku je treba preveriti, da s postopkom ne bomo ogrozili lastne varnosti in varnosti uporabnikov.
- 8.2 Poškodovanim je treba takoj zagotoviti prvo pomoč. Omarice za prvo pomoč so v študentskih laboratorijih in v čajnih kuhinjah. Na omaricah za prvo pomoč je seznam oseb, usposobljenih za nudenje prve pomoči, s telefonskimi številkami.
- 8.3 V primeru večjega izrednega dogodka, kjer je potrebna pomoč službe vzdrževanja, je treba takoj obvestiti recepcijo na interno telefonsko številko **8000**.
- 8.4 Začetni požar je treba gasiti s sredstvi in opremo za gašenje požara in evakuirati ogrožene osebe. Lokacija sredstev in opreme za gašenje požara je razvidna iz evakuacijskega načrta. V primeru neuspešnega gašenja je treba obvestiti recepcijo na interno telefonsko številko **8000**.
- 8.5 V primeru alarma za tehnični plin je treba takoj zapustiti prostor in obvestiti recepcijo na interno telefonsko številko **8000**.
- 8.6 V primeru razlitja kemikalij je treba uporabiti absorpcijska sredstva in upoštevati ukrepe, navedene v varnostnem listu.
- 8.7 O vsakem izrednem dogodku je treba obvestiti vodjo laboratorija ali eno od odgovornih oseb, ki so napisane na tabli pri izhodu iz laboratorija.

Laboratorijski red začne veljati, ko ga sprejme Senat fakultete. Objavljen je na intranetu UL FKKT in na vidnem mestu v vsakem laboratoriju.

prof. dr. Matjaž Krajnc,
dekan UL FKKT